

Preek voor de Bergkerk van de wijkgemeente-West van de Protestantse Gemeente te Den Haag over Marcus 2:1-12 en Psalm 103: 1-3 en 10-12 op 7 februari 2021

Gemeente van onze Heer Jezus Christus,

Marcus onthult stapsgewijze wie Jezus is. Maar als halverwege zijn evangelie het doek open lijkt te gaan en Jezus door Petrus als de Christus wordt beleden, verbiedt Jezus zijn discipelen op strenge toon hierover te spreken. Waarom? Blijken zal namelijk dat Jezus een andere weg gaat dan zijn discipelen en een grotere groep volgelingen voor ogen hebben. Wat voor weg?

Vorige week werd Jezus in de synagoge van Kafarnaüm door een bezeten man ‘de heilige van God’ genoemd. Dat blijkt geen onaanraakbare heiligheid te zijn maar één die de confrontatie aangaat met de demonen van deze wereld. Met de genezing van deze geesteszieke mens maakt Jezus duidelijk dat hij gekomen is om mens en wereld te ont-demoniseren. Hoe kan het vandaag actueler!

Vanochtend, in het verhaal van de genezing van de verlamde, spreekt Jezus over zichzelf als de Mensenzoon, die volmacht heeft om in deze wereld zonden te vergeven. Opvallend is dat de vergeving van zonden gekoppeld wordt aan de lichamelijke genezing van een mens. Hier liggen vragen voor de hand als: Is die man verlamd geraakt, omdat hij gezondigd heeft en is ziekte het gevolg van begane zonden? En zelfs: geldt dat voor ons allemaal? Met die koppeling hebben wij vandaag toch wel heel erg veel moeite. Ik kan mij er nog iets bij voorstellen dat ziekte een gevolg kan zijn van een zeer slechte gewoonte zoals bijvoorbeeld stevig roken of een andere manier van ongezond leven. Dat zou je in bepaalde zin het gevolg van een zondige gewoonte kunnen noemen. Maar verlamming. Dat gaat toch veel te ver!

Alhoewel: Freud werd in het najaar van 1892 bezocht door een 24 jarige vrouw, een zekere Elisabeth von R., die een vorm van verlamming had. Door een uitvoerige psychiatrische behandeling wist hij deze vrouw te genezen van haar verlamming die met een ingewikkeld schuldcomplex samenhang. Ze genas zowel geestelijk als lichamenlijk. Maar dat is toch nog wat anders dan dat de vergeving van zonden als opstap moet worden gezien naar de genezing van een lichamenlijke verlamming.

Wat gebeurt er precies? Jezus keert na wat omzwervingen in Galilea terug naar huis in Kafarnaüm. Het eerste wat hij daar doet is weer het evangelie verkondigen. Daar lag ook al de nadruk op. Toen hij na de genezing van de bezeten man nog andere lichamenlijke en geestelijke kwalen van zieken genas en daarna even een moment rust zocht wilden zijn discipelen dat hij als een wonderdokter door zou gaan. Maar hij zei toen: ‘laten we ergens anders heen gaan, naar de dorpen hier in de omtrek, zodat ik ook daar het goede nieuws kan brengen. Daarvoor ben ik immers op weg gegaan’(vs 38). Die draad van het goede nieuws pakt hij dus thuisgekomen weer op. Er staat letterlijk dat hij het

woord lalde. Gloedvol verkondigt hij kennelijk het evangelie. Dat trekt weer zoveel aandacht dat het bij hem thuis mudvol is. Het lijkt wel een goed lopende huisgemeente avant la lettre. Dan zwenkt de camera naar vier mensen die een verlamde bij Jezus willen brengen. Dat valt niet mee. Ze moeten het dak openbreken om bij hem te komen. Om het niet alleen feitelijk, maar ook psychologisch te duiden: volgelingen kunnen de toegang tot Jezus voor de zoekende buitenwereld blokkeren. Zélf s mensen die aan zijn voeten zitten en het kennelijk helemaal van hem en zijn boodschap verwachten.

Jezus zegt verrassend tot de verlamde, nadat die ondanks alle obstakels bij hem is uitgekomen: ‘Vriend, uw zonden worden u vergeven’. Komen die man en zijn dragers daar wel voor? Het lijkt alsof Jezus nog met de boodschap van Johannes de Doper bezig is, die bij Jezus’ doop in de Jordaan rondzong. Die riep op tot inkeer en een andere manier van leven om zó vergeving van zonden te krijgen. Jezus keert die boodschap om. Hij vraagt hier niet eerst om inkeer, bekering of boetedoening als voorwaarde voor een vernieuwd leven. Hij blaast meteen het stof van zijn bestaan. Uw zonden zijn vergeven zegt Jezus letterlijk volgens het Grieks. Dat is sterker dan de NBV vertaalt met uw zonden worden vergeven. Jezus spreekt meteen vrij. Dat is het goede nieuws. Ik hoor nog de weerklank van de woorden van mijn promotor prof. Berkhof die in de jaren zeventig en tachtig in de Kloosterkerk altijd aan het begin van een dienst zei: ‘vrijspraak, vertroosting en gebod, vlak vóór u ligt de weg ten leven’. Het zijn de slotregels uit lied 316 ‘Het woord dat u ten leven riep’. Jezus geestelijke vrijspraak van de verlamde komt uit een groot pastoraal hart. Hij spreekt hem niet aan met vriend zoals de NBV wil, maar met het intiemere ‘kind’ zoals er in het Grieks staat. Hij wordt getroffen door de vier mannen die alles deden om deze verlamde mens bij hem te brengen. Hij ziet hun geloof staat er. Als er al sprake is van een voorwaarde vooraf om gehoor te vinden dan ligt dat in het onbeschroomde geloof en vertrouwen in hem en in God dat zij alles heel kunnen maken. Het gaat in dit verhaal natuurlijk om meer dan een genezing die alleen betekenis heeft voor een individueel mens. Hier gaat het ook om de mens in het algemeen, die door het verkeerde, het zondige in de wereld, verlamd is en die God juist wil vlottrekken. Jezus wil als gemachtigde van God- want dat is het beeld van de Mensenzoon dat het visioen van Daniël laat zien- ons van de ketenen die ons gevangen houden bevrijden. Kunnen we dat geloof en dat verlangen blijven opbrengen als gelovige en als kerk? Paulus verwoordt het indrukwekkend in Romeinen 8:23-24: ‘ook wij zuchten in onszelf in afwachting van de openbaring dat we kinderen van God zijn, de verlossing van ons sterfelijk bestaan. In deze hoop zijn we gered’. Op deze woorden van Paulus wijst de prominente theoloog Tom Wright in zijn recente boekje over God en de pandemie. Ze moeten ons houvast en hoop geven in deze turbulente tijden. Die hoop gaat over de toekomst met God. Maar hoe wordt die hoop dat alles anders wordt hier en nu zichtbaar. We kunnen toch niet alleen leven van hoop op de toekomst die nog zichtbaar moet worden.

Af en gloort er iets van dat visioen van en hoop op heelheid zoals wanneer Jezus tegen de verlamde zegt : “ Ik zeg u, sta op, pak uw bed en ga naar huis” en de omstanders zien dat de man opstaat. Terstond opstaat staat er zelfs. Meteen dus. De verlamming is dus niet pas na een proces van behandeling opgeheven zoals bij de vrouw die Freud behandelde. Dat is natuurlijk ook indrukwekkend. Je zou nog kunnen afdingen dat de man die door Jezus machtswoord opstaat aan één kant verlamd is. Want dat betekent het Griekse woord παραλυτικός. Maar het gebeurt wel meteen. Zoiets hebben we nog nooit gezien zeggen de omstanders en wij zouden dat waarschijnlijk ook gezegd hebben.

De aanwezige joodse schriftgeleerden struikelen over Jezus machtswoorden die in hun optiek alleen aan God toekomen. Opvallend, omdat ze toch ook moeten weten dat in Psalm 103 in vers 12 gezegd wordt dat God onze zonden zo ver verwijderd heeft als het oosten is van het westen. Ze gaan er aan voorbij dat Jezus in Gods naam op geloof Gods kinderen heel wil maken door onze verlammingen op te ruimen ?

De theoloog Smelik wees er eens op dat het wonder een korte blik is in een andere wereld waar alles anders zal zijn. Hij ziet het wonder als een zonnestraal, die door de kier van een openstaande deur in een donkere kamer naar binnen valt totdat de bewolking voor de zon trekt en het weer hollands weer wordt. Even hebben we een glimp van een andere wereld mogen opvangen.

Zo'n bijzondere lichamelijke genezing als bij de verlamde is een zeer hoge uitzondering. Het gaat er uiteindelijk om dat ons hele mens zijn in Gods licht geheeld wordt.

Een wondere ervaring uit de tijd dat ik predikant te Stolwijk was leerde mij dat. Op een vrije zondag in september 1988 ging een inmiddels overleden zwager van mij daar voor. Hij vertelde mij 's avonds toen wij elkaar ontmoetten bij mijn schoonmoeder dat hij na de dienst was aangesproken door twee mannen waarvan er één in een rolstoel zat. Ze gedroegen zich wat onwennig en vroegen of hij de plaatselijke predikant was. Die gaat weer de komende zondag voor zei hij. Zo gebeurde het dat ik deze twee mannen de volgende zondag in de kerk ontmoette. Ze waren kort van te voren door de zijingang van de kerk binnengekomen en hadden plaatsgenomen op de eerste rij. De man in de rolstoel was stevig ingepakt alsof hij het koud had. Ik vermoedde dat hij iets ernstigs onder de leden had. Ze spraken me na de dienst aan, nadat ze gewacht hadden tot iedereen de kerk uit was gegaan. De man in de rolstoel bleek aidspatiënt te zijn, toen nog een zeldzaamheid. Met zijn vriend die hem in de rolstoel naar de kerk had geduwd was hij, toen de ziekte nog in een beginnend stadium was, op zoek gegaan naar genezing en houvast bij heel wat hulpverleners. Uiteindelijk hadden ze aan het einde van het leven van Hans, zoals de man in de rolstoel heette, de weg naar de kerk weer gevonden. Na lange jaren gingen ze weer op zoek naar God. Dat ging steeds intenser in de loop van de weinige weken die Hans nog te leven had. Het kostte een geweldige inspanning om op zondag op tijd in de kerk te kunnen zijn. Daarvoor moesten ze al om 6 uur op. Maar ze

wilden het, opzoek naar echt houvast. En ze groeiden in dat verlangen en vertrouwen. Slopen ze in het begin nog stilletjes de kerk binnen via de zijingang, twee weken later kwamen ze al door de hoofdingang binnen en reden met de rolstoel tussen de banken met gemeenteleden door om vooraan plaats te nemen. En nog een week later brachten ze de ouders en zus van Hans mee, die ook al jaren niet meer in de kerk waren geweest.

U begrijpt vast dat dit verhaal van de zoektocht naar God, waarbij ze uiteindelijk door de hele gemeente heen naar voren kwamen, mij deed denken aan het verhaal van de verlamde. Ik heb in die korte periode hun geloof zien groeien. Hier was vooral het geloof van Hans in al zijn kwetsbaarheid de motor, die zijn partner en zijn familie in de laatste zes weken van zijn leven meekreeg naar de kerk op weg naar God. Ik heb hem in het ziekenhuis vlak voor zijn sterven de zegen mee mogen geven. Ik zie het moment nog voor mij toen ik mijn handen legde boven op zijn kale door karposi getekende hoofd. Ik heb zijn verlangen naar houvast, zijn zoektocht naar God en uiteindelijk zijn geloof gezien. Weet u wat Jezus gezegd zou hebben en wat ik met Hem heb mogen zeggen? Je geloof heeft je gered en daarmee zijn tegelijk je zonden, welke ze ook geweest zijn, je vergeven. Zo ging het ook met de verlamde. Jezus vroeg niet naar het verleden. Het zien van enkel dat geloof was genoeg. Genoeg om vrij voor God te mogen staan of je nu die verlamde bent, die genezen wordt of Hans bent, die niet genezen wordt of een gebrekkig mens zoals u en ik.

Amen

Herbert Wevers